

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

6 De pensione, quae ex emphyteusi soluitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

est penes laicos, vtile verò penes alium laicum, vel etiam clericum. Dicitur igitur Ecclesiastica, vel secularis, habità ratione personæ, ad quam spectat directum dominium rei emphyteuticæ.

Secundò emphyteusis, siue Ecclesiastica, siue profana, est duplex, videlicet noua, vel vetus. Noua est, quæ peruenit ad primum emphyteuticarium, quamvis detur eà conditione, vt ad hæredes transferatur. Vetus est, quæ post finitum tempus primæ emphyteusis, vel ob delictum eius, qui accipit rem emphyteuticam; vel quia defecerunt hæredes eius, peruenit ad secundum emphyteuticarium: aliquando tamen vetus vocatur, quæ transmissa ad hæredes est. Vnde non dicitur emphyteusis vetus, quæ vi primæ emphyteusis transmittitur ad hæredes, vel successores; quia vna est emphyteusis, cum detur emphyteusis eo pacto, vt transeat ad secundam, & tertiam, & vltiorem generationem.

Tertiò itidem emphyteusis, siue Ecclesiastica, siue secularis, aut est hæreditaria, aut non est. Hæreditaria dicitur, quæ ad hæredes, siue extraneos, & voluntarios, siue necessarios, & naturales transfertur. Ea verò non est hæreditaria, quæ habetur vel donatione, vel venditione, vel permutatione, vel præscriptione, vel nominatione, veluti cum res in emphyteusim datur alicui eo pacto, vt transeat ad eum, quem ipse nominauerit, & postea nominat quem maluit, licet eum hæredem non insituerit suorum bonorum.

Quanam ad substantiam, & qua ad naturam emphyteusis pertineant.

CAPVT V.

PRIMO quaeritur, Quas condiciones natura emphyteusis requirat? Teste Siluestro in *verbo Emphyteusis*, numero 2 iuxta sententiam Petri Helia, natura emphyteusis primò postulat, vt dominium directum rei maneat penes eum, qui rem in emphyteusim dedit, vtile dominium transeat ad eum, qui rem accipit.

Secundò, vt dominus civiliter rem possideat, emphyteuticarius verò naturaliter, non civiliter.

Tertiò, vt emphyteusis solum consistat in re soli, non in re mobili.

Quartò, vt emphyteuticarius, si pensionem non soluat definito tempore, in pœnam commissi incidat, hoc est, rem amittat, vt de singulis dicam inferius.

Secundò quaeritur, An emphyteusis substantiam postulet, vt cum quis rem in emphyteusim accipit, det certam pecuniæ quantitatem? Iacobus cognomento de Arena in *l. 1. C. De iure emphyteos.* censet id emphyteusim requirere; quia in hoc emphyteusis à locatione differt, quod in locatione conductor nihil soluit, cum res ei locatur; at in emphyteusi emphyteuticarius præstat certam pecuniam. In hoc enim emphyteusis est venditioni affinis, in qua pecunia soluitur, cum res emittit. Hanc opinionem sequitur Glossa in *cap. Potuit, de Locato, in verbo Emphyteusis*, & eam dicit esse communem Albericus in *l. 1. C. De iure emphyteutico*, vt testatur Decius *cap. In præsentia, numero 88. de probationib.* Contrariam sententiam habet Bartolus in *l. Si mihi & Titio. num. 4. ff. De verbor. obligat.* Sic etiam Cynus, Petrus, Salicetus, & Iason in *l. 1. C. De iure emphyteos.* Paris. *cons. 77. num. 13.* & Panorm. in *cap. Potuit. numer. 8. De locat.* vbi testatur, Doctores ita communiter docere.

Hæc sententia tenenda est, tum quia, vt ait Panormitanus, communi consensu est confirmata: tum etiam quia generali consuetudine communita: nulla enim pecunia præstari solet à principio, cum res in emphyteusim datur. Siluest. in *verbo Emphyteusis, num. 3.*

Tertiò quaeritur, An substantiam emphyteusis requirat, vt scripto contrahatur? Communis est opinio, requirere

Glossa in *l. 1. in verb. Alienationes. C. De iure emphyteut.* Ioannes Andreas in *cap. Potuit, de Locato, & Glossa §. Aded. Institut. de Locato, & Glossa in l. Contrahitur, verb. Vales. ff. De pignor.* & Glossa in *l. Pactum. C. De pactis.* & videtur colligi ex *l. 1. & l. 2. C. De iure emphyteut.* Et hanc communem esse sententiam testantur Salicetus, & ibidem Aretinus Institut. *De locato. §. Aded. numero octauo.* Imola in *cap. Potuit, numero 7. De locato.* Sozinius, Iason, apud Iulium Clarum *lib. 4. Sententiar. §. Emphyteusim, quæst. 4.*

Contrariam sententiam, vt pote consuetudine receptam, defendit Bartol. in *l. 1. C. De iure emphyteu. num. 3.* & Bartolum sequuntur Anton. & Panorm. in *cap. Potuit, de Locato. Paris. cons. 77. num. 26. & seq. lib. 3.* vbi dicit primam sententiam esse communem, sed secundam consuetudine generali esse receptam. Silu. in *verbo Emphyteusis, numero 3.* Non puto secundam sententiam esse vbiq; vlt receptam: quare vbi ea consuetudo viget, seruanda est, secus, vbi talis consuetudo non fuerit.

Quidam verò censent scripturam etiam iure communi non esse ita necessariam, vt sine illa contractus sit irritus, & inanis, sed ita ad probationem requirit, vt sine illa contractus in iudicio nullam fidem, & auctoritatem habeat, etiamsi testium dicto probetur.

Quartò quaeritur, Quæ sint illa speciatim quæ pertinent ad substantiam emphyteutici contractus, (nam dixi suprius *quæstione prima huius capituli*, Quatuor ad emphyteusim requiri) vtrum ea quatuor ad substantiam emphyteusis pertineant? Respondeo, duo ad substantiam emphyteusis spectare. Vnum quidem, vt dominium siue proprietas rei maneat penes dominum, vtili dominio ad emphyteuticarium translato. Alterum, vt res, in qua emphyteusis est, sit immobilis, siue res soli, vt vinea, oliuetum, ager, domus, area domus, solum fundi, sylua ærdua.

De pensione, quæ ex emphyteusi soluitur.

CAPVT VI.

SCIENDVM est, Pensionem annuam, quæ in emphyteusi quotannis domino rei soluitur, Canonem Græcis,

Regulâ Latinis dici. Vnde in Constitutionibus Imperatoris Canō idem est, quod Annuiuersaria pœnitio, siue præstatio, quæ à provincialibus quotannis populo vel Romano, vel Constantinopolitano gratis absque vilo pretio mittebatur, qui quidem Canon hinc speciebus constabat, frumētis, vino, carne, & oleo, vt patet ex *tit. in Cod. li. 10. & in Codice Theodosiano, de Canone frumentario vrbis Romæ, de frumēto vrbis Constantinopoleos, de frumēto Alexandrino.*

Canon igitur varij generis est. Erat enim Canon aurarius, *l. Priuata. C. De excusat. munerum.* & Canon delegationis, *ead. l. Priuata. Canon emphyteuticus l. vlt. §. Necessitatem. C. De iure emphyt.*

Canon frumentarius vrbis Romæ. *Rub. C. De canone frumentario vrbis Romæ lib. 11. Lampid. in Heliogabalo.*

[Iulserat, inquit, & Canonem Populi Romani vnius anni meretricibus, lenonibus, & exoletis intramuratis dari, extramuratis oleo promisso, cum eo tempore, iuxta promissionē Seueri, & Traiani, frumentarius esset.]

Canon Telonei, qui ratione mensuræ Publicanorum pendebatur: Cuius meminit Cassiodorus *lib. 5. Variarum. ad Ampellium.* [Telonei quin etiam Canonem nullâ faciatis vsurpatione confundit.]

Canon glebæ, qui ratione glebæ præstatur apud Sidonium Apollinatem *lib. 6. epist. ad Papam Censorium.* Quem domesticis Fidei deportatâ humanitate foueatis: Id est, vt ob debitum glebæ Canonem non petatis tantum lucelli præstitum sibi.

Canon largitionalium titularum *Rub. C. De canone largi-*

la regionalium titularum, lib. 10. qui ex more inferebatur in thesauros, vel ararium priuatum Principis. l. 1. c. eodem titulo.

Canon Metallicus. l. 2. c. De metallariis lib. 11.

Canon Vestium lib. 12. c. De militari veste lib. 12.

Canon Vrbanus l. Ex nauiculario. c. Theodosiano de nauiculario.

Canon Vrbanus l. 2. De Canone frumentario vrbanus Roma, lib. 11.

In presenti negotio, est Canon emphyteoticus, id est, certa pensio, quæ in singulos annos soluitur ex se, quam quis in emphyteusim dedit. Eam soluit emphyteoticarius, vt dominum rei semper agnoscat. l. 2. §. Necessitatem. c. De iure emphyteotico.

Quibus positis, Primò quæritur, An substantia, & natura emphyteusis requirat, vt emphyteoticarius canonem, siue pensionem soluat, etiam si res in emphyteusim accepta in totum, vel ex parte perierit? Inter omnes conuenit, nullam pensionem deberi, si res omni ex parte perierit, vt constat ex l. 1. c. De iure emphyteot. & Instit. De locato. §. Ad eò. Ratio huius est, quia talis pensio soluitur, vt emphyteoticarius rei dominium agnoscat, ergo si res non extat, nullo iure compellitur dominum agnoscere. Immo perempta re, totus contractus emphyteoticus finitur, & definit. Siluester verb. Emphyteusis. Deinde extincta re, extinguitur quoque ius in ea re constitutum, vel ex ea re debitum. Quid verò, quando res solum ex parte intercidit? Bartolus in l. 2. c. De iure emphyteot. censet pensionem deberi, si dimidia pars rei maneat, vel pars exigua solum possit domino rei. Secus non item. Sic etiam Glossa in l. Nomen filiorum. §. Portiones, verbo adiecta. ff. De verborum significat. Panormitanus autem in cap. Potuit, de locato, generatim ait, soluendam esse pensionem, quantumque pars ei remanserit, etiam si fuerit modica, siue minor pensione. Ita quoque Glossa in l. 1. c. De iure emphyteot. & Glossa in Instit. de Locato. §. Ad eò. Hæc sententia est verior, quia pensio non soluitur ob fructus, sed vt emphyteoticarius rei dominum agnoscat. Ergo quandiu res ex quantumque sui parte persistit, debet pensionem. Vnde verus vulgarissimus apud Iul. Clarum li. 4. Emphyteusis, q. 3. nu. 8.

Si perit tota, non debet emphyteota, sed si pro parte, nulla se liberat arte.

Si roges, an pensio debeatur, quando res, quæ perit omni ex parte, postea refecta denuo sit? Non debetur, nisi denuo in emphyteusim detur: quia omnis obligatio cum re ipsa perit, nec reuiuiscit, nisi res quoque pariter extincta reparatur; quia non est eadem, quæ fuit antea. l. Iulianus. §. Si quis. ff. Ad exhibendum. c. l. Reperit. §. vltim. ff. Quibus modis ususfructus amittatur. Veluti, si emphyteusis constituta sit in domo, & ea vel omnino corruat, vel incendio exuratur; aut si fuerit posita in vinea, vel oliueti, & vites, vel oleæ casu omni ex parte perierint.

Obiicit, tunc nihilominus aream, vel solum manere, quæ est pars principalis, vel saltem aliqua domus, vineæ, vel oliueti; at quando pars rei emphyteoticæ manet, pensio debetur. Respondeo in hunc modum: Aut emphyteusis constituta est in area domus, & solo fundi, & tunc pensio solui debet, exusta, vel prolapsa domo, & casu euulsis, vel deiectis vitibus, aut oleis. Aut constituta est in domo, vel vinea, vel oliueti, & tunc pensio non debetur; quia forma domus, vineæ, vel oliueti non manet: nec pars aliqua domus, vineæ, vel oliueti extat; quia quamuis maneat area, vel solum, vel lapides deiecti, vel arbores euulsæ, tota domus, vinea, vel oliuetum perit.

Secundò quæritur, An pensio propter sterilitatem fundi remitti debeat? Duæ sunt opiniones, Vna asserentium, dominum debere pensionem remittere; quia emphyteusis est quoddam locationis genus: at in locatione quando nulli fructus colliguntur ex re locata, merces remittitur, ergo etiam pensio in emphyteusi. Item pensio soluitur ex fructibus; ergo vbi nulli sunt fructus, nulla pensio de-

betur. Altera opinio est, pensionem deberi etiam si ex agro emphyteotico ob sterilitatem nulli fructus existant. Ita Panormitanus in cap. Potuit, de Locato. ita quoque Glossa in eodem cap. Quam opinionem dicit esse communem Iulius Clarus lib. 4. §. Emphyteusis, quest. 3. num. 7. Reuera hæc est sententia communis, & vera. Nam pensio in emphyteusi non respondet fructibus, ergo ratione fructuum non soluitur, sed vt rei emphyteoticæ dominus cognoscatur. Atque in hoc emphyteusis à locatione distinguitur, quod in locatione merces respondet fructibus, & ob fructus soluitur locatori; in emphyteusi verò, quamdiu res in totum, vel ex parte durat, ac permanet, suum dominum agnoscat.

Tertio quæritur, An pensio debeatur, etiam si fundus ob bellum non excolatur. Velut si fundus emphyteoticus, qui per aliquot annos cultus non est, eò quod emphyteoticarius bello impeditus sit, quo minus eum coleret? Quidam distinguunt. Aut fundus est occupatus ab hostibus, ita vt nulla sit spes recuperationis: aut solum ad tempus captus est, & detentus ab hostibus. Si primum, pensio remitti debet; quia res tunc pro amissa, vel perditâ habetur; at cum res omni ex parte perit, pensio non debetur. Item in l. Cum vnus, §. vltim. ff. De bonis auctoritate iudicis possident. hæc duo æquiparantur, fundum flumine inundatum esse, & esse captum ab hostibus, sed in l. Possidendi. §. Labeo. ff. De acquirendâ possessione. manifeste dicitur; Desinere me possidere eum locum, quem flumen, aut mare occupauerit: ergo sicut fundus inundatione fluminis, aut maris occupatus, amissus censetur: sic etiam fundus ab hostibus captus.

Hanc opinionem secuti sunt Panorm. in cap. Potuit, de locato. Angelus in verb. Emphyteusis num. 16. Siu. eod. verbo quest. 1.

Alterâ sententia est, emphyteoticarium domino pensionem debere; quia quamuis fundus sit bello captus, eius tamen substantia adhuc persistat. Item fundus, quem hostis occupauerit, solet vendi, aut emi, quamuis minoris, ergo etiam locari potest, & in emphyteusim dari. Hanc sententiam tuetur Alexander consil. 6. lib. 2. c. consil. 211. lib. 1. secutus Bartolum, Cynum, Aretinum, Salicetum in l. 1. c. De emphyteot. Sic etiam sentit Ancharanus, Cardinalis, & Inno. in cap. Potuit, de Locato. Hæc opinio magis ad veritatem accedit.

Quartò quæritur, An quando dominus debet emphyteoticario tantam pecuniæ quantitatem, quanta est pensio, quæ illi debetur, possit emphyteoticarius pensionem sibi retinere in locum compensationis? Respondet Panorm. in cap. Potuit, de Locato, posse: quia huiusmodi compensationem leges, & iura non prohibent.

Quintò quæritur, Quam in penam incidat emphyteoticarius, si pensionem debitam statis temporibus non soluat? Respondeo, in penam commissi: hoc est, rem in emphyteusim acceptam amittere, & eam ad dominum redire. Sciendum est, commissâ, teste Alesonio, dici, quæ contra testatoris voluntatem facta, aut omissa ab hærede, multa aliqua penaque plectuntur. Vnde commissâ hæreditas dicitur, in qua id factum est, ob quod ea alteri debeatur. Commissâ merces, commissâ mancipia, commissâ dicuntur, in quibus quid factum est, quamobrem fisco debeantur. Vnde in iure Ciuili lib. 39. Digestorum, titulus 4. est De Publicanis, c. veltigalibus, c. commissis; c. in Codice lib. 4. titulus 61. est, De veltigalibus, c. commissis, hoc est, de rebus, siue bonis ob crimen amissis. Porro commissâ bona recentiores Iuriconsulti vocant, confiscata, hoc est, ob crimen fisco adiecta, & vindicata. Nam in l. Commissa. ff. De publicanis, c. veltigalibus, sic habetur: [Quod commissum est, statim desinit eius esse, qui crimen contraxit: dominumque rei veltigali acquiritur.]

Olim res cadere in commissum dicebantur, pro quibus veltigal solutum non esset, nisi id publicanus permitteret. l. Interdum. §. Idem, c. §. Si quis apud publicanos non

profiteretur merces, in penam commissi incidere, hoc est, res fisco vindicabatur. eadem l. *Interdum*. §. *Quoties*. Insuper, eum qui hostibus Populi Romani, aut Barbaris arma vendebat, vt ferrum, cotem, ea bona commissi vindicabatur, hoc est, ob crimen fisco debebantur. l. *Cotem*. ff. *De publicanis*, & *vestigalibus*. Præterea si quis aliquid contra præscriptam legem vendidisset, commissi penam contrahebat, etiam si non vendidisset hostibus. l. *Si quis*. C. *De vestigalibus*, & *commissi*.

Ex his perspicitur, Penam commissi nihil aliud esse, nisi eam penam, qua quis res suas amittebat, quod certum crimen admisisset. Hinc etiam per Analogiam quamdam dicta est lex commissoria, in venditionibus, quando res ea conditione venditur, vt si pretium præfixito tempore solutum non sit, pro vendita non habeatur. Penam igitur commissi emphyteuticarius contrahit, eo quod biennio, siue triennio, vt mox subiiciam, pensionem debitam non soluit.

Sexto quaeritur, Quandoam emphyteuticarius in commissi penam incurrit? Respondeo, certi iuris esse civilis, eum in talem penam incidere, si per triennium pensionem non soluerit. l. 2. C. *De iure emphyteor.* At in cap. *Potuit*, de locato, qui à pensione per biennium soluenda desistit, penam commissi subire compellitur. Et hinc est, vt sit communis sententia, si emphyteusis Ecclesiastica sit, hoc est, si quis bona Ecclesie in emphyteusim accepit, & biennio pensionem soluere desierit, commissi plectitur. At si emphyteusis sit secularis, hoc est, si quis à laico in emphyteusim rem habeat, & pensionem per triennium non soluerit, in commissi penam incidit.

Quæres, Quomodo biennium hoc trienniumve soluenda pensionis sit computandum; num numero pensionum quæ debentur, an potius à numero annorum? Respondeo, esse supputandum à pensionum numero. Exempli gratia, ob tres emphyteuticas, quæ solita est singulis annis fructus reddere: tunc emphyteuticarius si desinat tribus annis pensionem soluere, cadit in penam commissi, si emphyteusis est secularis; si vero Ecclesiastica, in commissum incurrit, si cessat à soluenda pensione per duos annos.

Si verò res naturaliter fructus facit tantum secundo quoque anno, tunc emphyteuticarius debet soluere tres pensiones infra sex annos, si secularis sit emphyteusis; si Ecclesiastica, debet duas pensiones intra quatuor annos. Quare ille si infra sex annos à solutione trium pensionum cessauerit, rem amittit: Hic verò, si intra quatuor annos duas pensiones non soluerit.

Præterea, si res solet tertio tantum quoque anno fructus pignere, expectandi sunt nouem anni in emphyteusis seculari; in Ecclesiastica verò sex anni. Quare emphyteuticarius, qui seculari emphyteusis donatus est, si intra nouem annos desierit tres pensiones soluere, cadit in commissum: is verò, qui emphyteusim Ecclesiasticam habet, si intra sex annos duas pensiones non soluerit, contrahit commissi penam. Ita Baldus in l. *Ædes*. C. *Locati*.

Alia quaestiones de eadem pensione soluuntur.

CAPIT. VII.

PRIMO quaeritur, An emphyteusis requirit, vt pensio sit modica? Quidam ex Bartolo l. 2. C. *De iure emphyteor.* censent, in emphyteotico contractu pensionem modicam esse debere, & in hoc à locatione distingui, in qua pensio potest esse magna. Sed reuera nihil refert, an pensio sit modica, an verò magna in emphyteusis. Hæc est opinio communis. Et quamuis nihil sit iure decretum, vsu tamen receptum est, vt modica sit.

Secundo quaeritur, Quo anni tempore soluenda pensio sit? Respondeo Iul. Clarus libro citato *quæst. 2.* moiem esse, vt ad finem, siue exitum anni soluatur, quando nihil aliud ex pacto, vel consuetudine prouincie habetur.

Tertio quaeritur, An dominus rei emphyteuticæ cogi possit ad recipiendum tres, vel quatuor pensiones anticipatas? Respondeo cum Silu. in *verb. Emphyteusis*, q. 8. non posse, quia cuiusque interest debitum recipere tempore constituto, vel solito, non ante.

Quarto quaeritur, An pensio debeat quotannis solui. Deinde, an in pecunia sit soluenda? Respondeo, neutrum necessarium requiri ex natura contractus; quare id seruandum est, quod, vel conuentio, vel consuetudo patriæ, vel lex specialis habet.

Quinto quaeritur, An emphyteuticarius, qui pensionem soluit ex parte, non totam, incidat in commissum, ita vt rem totam amittat? Speculator tit. *De locato*. §. *Nunc alia*, vers. 30. sibi contrarius sentit, eum rem emphyteuticam amittere ex parte, non totam. At Siluester in eodem *verbo*, *quæstione 4. versic. 1.* dicit, communem esse sententiam, eum à re tota cadere; pro quo in medium adducit Bartolum, Albericum, Oldradum, Imolam. Præterea Iason in l. *ultim. C. De iure emphyteor.* num. 125. & in l. 2. C. *eodem titul.* testatur, hanc opinionem esse comuniter approbatam, quare ea est tenenda; quia pensio in emphyteusis est modica, ergo rationi est consentaneum, vt si totam atque integram pensionem emphyteuticarius non soluat, totam rem amittat. Fortassis opinio Speculatoris, vt ait Iulius Clarus lib. *citato quæst. 8.* locum habet, quando emphyteuticarius desinit soluere minimam pensionis partem. Veluti si pensionem debeat decem, vel octo aureorum, & desit soluere vnum nummum tantum.

Sexto quaeritur, Quid iudicandum sit, quando plures sunt hæredes, ad quos res emphyteotica peruenit, vnus eorum non soluit partem pensionis quam debet, cæteris suas pensiones soluentibus, An omnes in commissi penam incurrant?

Conuenit inter omnes Auctores singulos in penam commissi cadere: quia non est tota pensio soluta; quare vt penam euadant, debeat singuli totam pensionem soluere, & deinde agere contra eum qui suam partem non soluit. Ita Glossa in cap. *Potuit*, de locato. & Siluester in *verbo Emphyteusis quæst. 4. vers. 1.* qui citat in huius sententia confirmationem Glossam, Hostiensem, Ioann. Andream, Speculatorem, & Dymum. Item Iul. Clarus lib. 4. *Receptorum sententiarum versicul. Quarto*, quid si emphyteota, hanc sententiam ait esse conuentionem, & vsu receptam.

Septimo quaeritur, Quid itidem sentiendum sit, quando quis rem in emphyteusim accepit sibi, & filiis, & nepotibus, & deinde vnus ex filiis, & nepotibus pensionem debitam non soluit, illene rem amittit sibi, & suis posteris? Respondeo ex communi sententia, sibi, & suis posteris amittere.

Ita Speculator, Iason, & alij, vt refert Iul. Clarus lib. *prædicto quæst. 8. vers. Sed hic quare*. Silu. *verb. Emphyteusis quæst. 4. vers. 8.*

Quid verò, si ob crimen bona vnus ex illis publicantur, & fisco addicantur? ille posteris nocebit, ita vt omnes iure cadant emphyteotico? Respondeo Siluester in *verbo Emphyteusis quæst. 4. vers. 8.* Baldum secutus, minimè nocere; quia quisque possidet rem emphyteoticam iure suo.

Septimo quaeritur, An emphyteuticarius, qui pensionem non soluit, possit moram purgare, nè incidat in commissi penam? Respondeo, si ab Ecclesia rem in emphyteusim habeat, posse, si eisdem satisfaciatur Ecclesie, cap. *Potuit*, de locato: non tamen si rem emphyteoticam à laico receperit. Sic Angelus in l. *Insuper*. ff. *De verb. obligat.* Imola in cap. *Potuit*, de locato, in *verbo Emphyteusis quæst. 3.* Ripa, & alij apud Iulium Clarum lib. 4. *Receptorum sentent. vers. Item quare*, vbi testatur in emphyteusis etiam

laico.